

Τεχνικές πρόσληψης και επεξεργασίας
γραπτού λόγου – Διαβαθμισμένα επίπεδα

Υψηλό επίπεδο

για όλο το Δημοτικό

Επιμέλεια έκδοσης: Μακρυσπούλου Σταματική – Εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας
MSc Πληροφορική στην εκπαίδευση

Φιλολογική επιμέλεια: Ηλιοπούλου Μάρθα – Φιλόλογος
MA Special Education
Μέλος Πανελλήνιας Ένωσης Ειδικών Παιδαγωγών

Γραφιστική επιμέλεια: Βάρλας Μανώλης

Συγγραφέας: Ηλιοπούλου Μάρθα – Φιλόλογος
MA Special Education
Μέλος Πανελλήνιας Ένωσης Ειδικών Παιδαγωγών

Κειμενογράφος: Μακρυσπούλου Σταματική – Εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας
MSc Πληροφορική στην εκπαίδευση

© 2017, My-book.gr Εκδοτικές Δραστηριότητες
Λιανικό Εμπόριο Βιβλίων μέσω Διαδικτύου

Σειρά: Γωνία Ειδικής Αγωγής

Τίτλος: Τεχνικές πρόσληψης και επεξεργασίας γραπτού λόγου –
Διαβαθμισμένα επίπεδα – Υψηλό επίπεδο

1η Έκδοση: 2017

My-book.gr Εκδοτικές Δραστηριότητες Λιανικό Εμπόριο Βιβλίων μέσω Διαδικτύου

Υποκατάστημα: Λεωνίδου 40, Σπάρτη, 23100

Τηλέφωνο: 27310 82009

e-mail: info@my-book.gr

e-shop: www.my-book.gr

ISBN: 978-618-83471-3-7

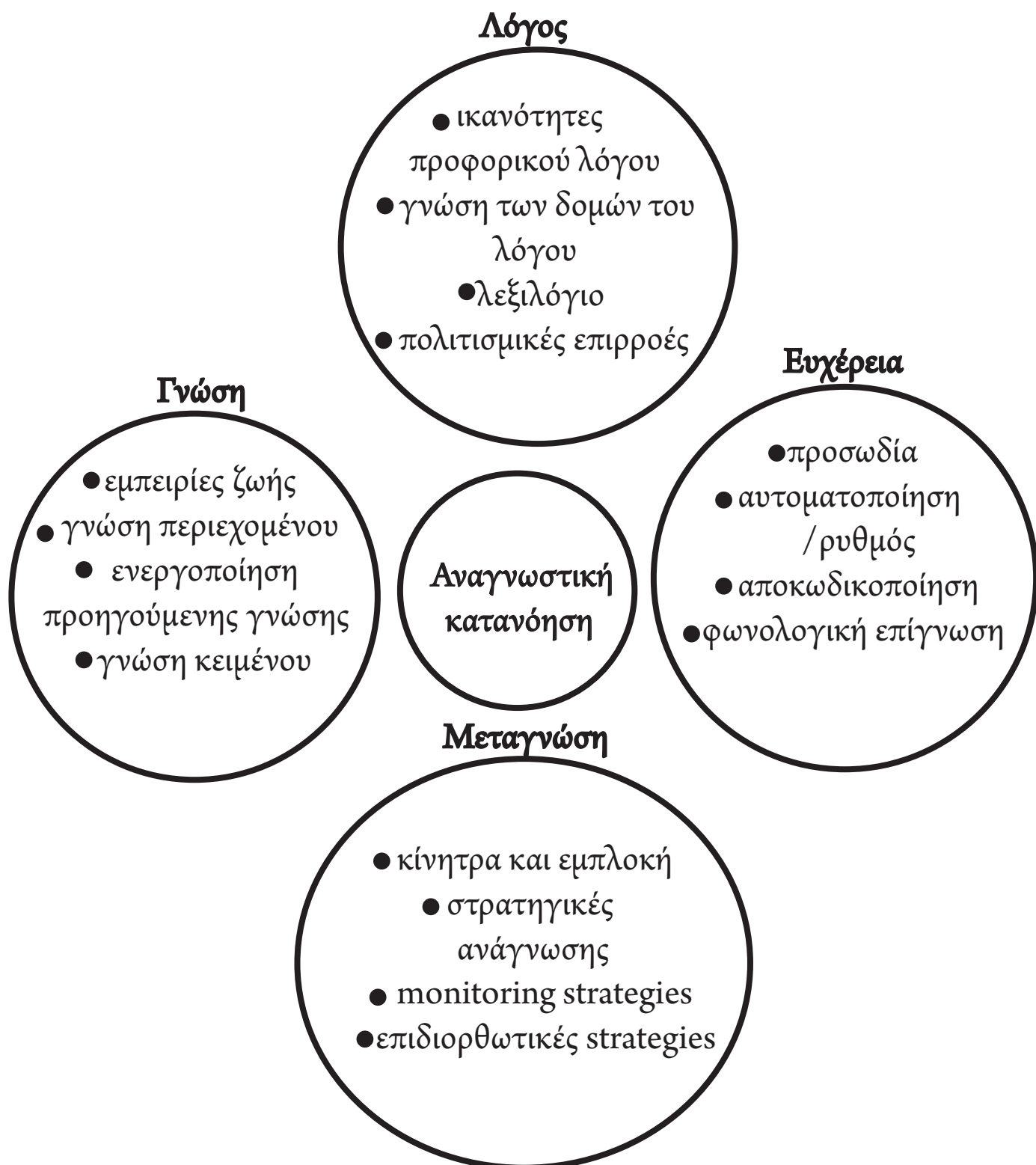
Απαγορεύεται η αναδημοσίευση ή αναπαραγωγή του παρόντος έργου στο σύνολό του ή τμημάτων του με οποιονδήποτε τρόπο, καθώς και η μετάφραση ή διασκευή του ή εκμετάλλευσή του με οποιονδήποτε τρόπο αναπαραγωγής έργου λόγου ή τέχνης, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2121/1993, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, και της Διεθνούς Σύμβασης Βέρνης-Παρισιού, που κυρώθηκε με το ν. 100/1975. Επίσης απαγορεύεται η αναπαραγωγή της στοιχειοθεσίας, σελιδοποίησης, εξωφύλλου και γενικότερα της όλης αισθητικής εμφάνισης του βιβλίου, με φωτοτυπικές, ηλεκτρονικές ή οποιοσδήποτε άλλες μεθόδους, σύμφωνα με το άρθρο 51 του ν. 2121/1993, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Περιεχόμενα

Θεωρητικό υπόβαθρο.....	4
Στρατηγική K - W - L Plus.....	8
Ιδιοθύελλα.....	14
Αριθμημένες προτάσεις.....	18
Αριθμημένες παράγραφοι.....	19
Γραφικός Οργανωτής.....	20
Γνωστική μεταγνωστική στρατηγική – Σχέσεις ιδεών.....	23
Στρατηγική: Τι ξέρω για το θέμα; Τι θέλω να μάθω; Τι έμαθα τελικά;.....	24
Μοντελοποίηση.....	27
Συνδέω – Γρήγορα διαβάζω – Υποθέτω – Συνοψίζω.....	29
Στρατηγική ΚΜΑ.....	31
Τεχνική αυτοερωτήσεων.....	33
Τεχνική σημειώσεων: Συμπληρώνοντας κατάλληλα δημιουργείς περίληψη.....	35
Δώσε τη δική σου συνέχεια στην ιστορία!.....	38
Τεχνική των Προβλέψεων: ΣΚΑ.....	41
Αναγνωστική κατανόηση.....	43

Θεωρητικό υπόβαθρο

Μαθαίνοντας την Αναγνωστική Κατανόηση

Ο καλός αναγνώστης:

- Κάνει προβλέψεις βασισμένος στην προηγούμενη γνώση.
- Βρίσκει τις κύριες ιδέες του κειμένου.
- Γνωρίζει πώς δομείται ένα κείμενο.
- Ελέγχει την κατανόησή του και γνωρίζει πώς να διαφοροποιήσει κατά περίπτωση τις στρατηγικές.
- Χρησιμοποιεί πλήθος στρατηγικών αποτελεσματικά.
- Εξηγεί, συνοψίζει και βγάζει συμπεράσματα.

Η κατανόηση είναι ο απώτερος στόχος της αναγνωστικής διαδικασίας, διότι εμπεριέχει το νόημα αυτού που διαβάζουμε, αλλά και την ανάκληση της παλιάς γνώσης. Ο αναγνώστης αλληλεπιδρά με το κείμενο, για να δημιουργήσει το νόημα. Διδάσκοντας στους μαθητές στρατηγικές που ενισχύουν την ανάκληση παλαιότερης γνώσης ή δραστηριότητες που παρέχουν τη δυνατότητα να εμπλουτίσουν την υπάρχουσα γνώση τους, επιτυγχάνουν καλύτερη κατανόηση. Σημαντική είναι και η μεταγνωστική ικανότητα του μαθητή, για αυτό και διδάσκεται σε αυτόν να ρωτάει τον εαυτό του για το τι κατανοεί και αυτό απαιτεί από τον μαθητή μερικές φορές να κάνει παράφραση ή να συνοψίζει τι διάβασε.

Υπάρχουν 3 είδη ερωτήσεων κατανόησης κειμένου:

- Κυριολεκτική κατανόηση: η πληροφορία (απάντηση) υπάρχει μέσα στο κείμενο με μια μικρή ανάκληση προηγούμενης γνώσης.
- Συμπερασματική κατανόηση: η πληροφορία υπάρχει μέσα στο κείμενο, αλλά ο αναγνώστης χρειάζεται να ανακαλέσει και προηγούμενη γνώση για να μπορεί να βρει την απάντηση.
- Ερμηνευτική κατανόηση: η πληροφορία δεν υπάρχει μέσα στο κείμενο και ο αναγνώστης χρειάζεται να ανακαλέσει την προηγούμενή του γνώση για να μπορεί να βρει την απάντηση (Παντελιάδου & Αντωνίου, 2008).

Αξιολόγηση της κατανόησης

Λεξιλογική κατανόηση (λεξιλόγιο)

Κυριολεκτική κατανόηση (κεντρική ιδέα, σημαντικές λεπτομέρειες, αλληλουχία-χρονική, λογική-γεγονότων)

Ερμηνευτική κατανόηση
(διασύνδεση με προηγούμενες γνώσεις, υποθέσεις)

Ως εκπαιδευτικοί, σε παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες και προβλήματα συμπεριφοράς, χρειάζεται να παρέχουμε σε αυτά στρατηγικές για να μπορούν να αλληλεπιδρούν με το κείμενο με έναν τέτοιο τρόπο, ώστε να δημιουργούν κάποιο νόημα. Κάνοντας ερωτήσεις μόνο, μετά την ανάγνωση του κειμένου δεν τους παρέχουμε αυτήν τη δυνατότητα (όπως γινόταν παλαιότερα).

Οι τεχνικές συμπεριλαμβάνουν το modeling, το «σκέφτομαι δυνατά», και την ανάκληση προηγούμενης γνώσης που είναι σημαντική για τα παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες και προβλήματα συμπεριφοράς. Όπως επίσης, είναι σημαντικό και για τα παιδιά με δεύτερη γλώσσα, αλλά και για παιδιά με διαφορετικό πολιτισμικό υπόβαθρο, γιατί η προηγούμενη γνώση βοηθάει στην κατασκευή νοήματος. Πέντε είναι οι στρατηγικές για την ανάκληση προηγούμενης γνώσης:

1. Brainstorming
2. The Pre Reading Plan
3. Text Preview
4. K-W-L
5. Schema activation strategy

Χρήσιμες και αποτελεσματικές στρατηγικές θεωρούνται οι εξής:

- Αποσαφήνιση των άγνωστων εννοιών
- Ενθάρρυνση για πρόβλεψη
- Γραπτή παρουσίαση του άγνωστου λεξιλογίου
- Διαμόρφωση γνωστικών χαρτών ή χαρτών κριτικής σκέψης ή νοηματικών ιστών ή χαρτών ιστορίας
- Δημιουργία αναλογιών και οπτικών εικόνων
- Αλληλεπίδραση με το κείμενο
- Περίληψη
- Έλεγχος του βαθμού κατανόησης

Μεθοδολογία

Στόχος: Ο μαθητής να γνωρίζει πότε κατανοεί και πότε η καινούργια πληροφορία έχει παγιωθεί.

Το πρόγραμμα οργανώθηκε με την ενσωμάτωση στρατηγικών για τη διαμόρφωση διαφορετικής αναγνωστικής δυσκολίας κειμένων και με την προσθήκη τεχνικών και στρατηγικών επεξεργασίας γραπτού λόγου. Όλο το πρόγραμμα περιέχει 3 επίπεδα αναγνωστικής δυσκολίας αυθεντικών κειμένων (χαμηλό-μεσαίο-υψηλό επίπεδο).

Παράλληλα, το πρόγραμμα συμπεριλαμβάνει την πρακτική εφαρμογή μίας σειράς στρατηγικών και τεχνικών αναγνωστικής κατανόησης.

Πιο συγκεκριμένα, όλες οι δραστηριότητες περιλαμβάνουν στρατηγικές επικεντρωμένες στις ερωτήσεις και στα βήματα διευκόλυνσης της κατανόησης.

Ερωτήσεις:

- Μου κάνει εντύπωση αυτό;
- Καταλαβαίνω τι διαβάζω;
- Πώς σχετίζεται αυτό που διαβάζω με αυτά που ξέρω;
- Τι θα συμβεί μετά;

Βήματα όταν η κατανόηση εμποδίζεται:

- Εντοπίζω τη δυσκολία.
- Χρησιμοποιώ την τεχνική "σκέφτομαι φωναχτά".
- Καθορίζω εκ νέου τι διάβασα.
- Ξαναδιαβάζω το κείμενο ή διαβάζω παρακάτω μήπως βρω σχετικές πληροφορίες.

Σε ποιους απευθύνεται: Σε όλους τους μαθητές πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης και για τις πρώτες τάξεις του Γυμνασίου. Ειδικότερα, μπορεί να φανεί ιδιαίτερα βοηθητικό υλικό για μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες και για μαθητές με ΔΕΠ-Υ, καθώς και για μαθητές με ελλείμματα στη γλωσσική επάρκεια. Κατάλληλο υλικό και για δίγλωσσους μαθητές που αντιμετωπίζουν δυσκολία στην κατανόηση κειμένου.

Βιβλιογραφία

- Κρόκου, Ζ. (2012). *Από τη λέξη... στην πρόταση... στο κείμενο...* Αθήνα: Γρηγόρη.
- Παντελιάδου, Σ. (2000). *Μαθησιακές δυσκολίες και εκπαιδευτική πράξη*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Παντελιάδου, Σ., Μπότσας Γ., Κωτούλας, Β., Αντωνίου, Φ., Πατσιοδήμου, Α., Γεωργαλά, Γ., & Βεκύρη, Ι. & Αντωνίου, Φ. (Επιμ.). (2008). *Διδακτικές προσεγγίσεις και πρακτικές για μαθητές με Μαθησιακές Δυσκολίες*. Παντελιάδου, Σ., & Αντωνίου, Φ. (Επιμ.). (2008). Θεσσαλονίκη: Γράφημα.
- Παντελιάδου, Σ., Πατσιοδήμου, Α., & Μπότσας, Γ. (2004). *Οι μαθησιακές δυσκολίες στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση*. Βόλος Ε.Π.Ε.Α.Ε.Κ. ΙΙ – ΥΠ.Ε.Π.Θ.
- Pearson, D., P. (2009). *The Roots of Reading Comprehension*. Στο S. E. Israel & G. G. Duffy (Eds.), *Handbook of Research on Reading Comprehension* (pp. 3-31). New York: Routledge.

Στρατηγική K - W - L Plus

Βασίζεται σε 3 βήματα γνωστικά και μεταγνωστικά:

- Προσδιορίζω τι γνωρίζω (what I Know)
- Ορίζω τι θέλω να μάθω (what I Want to learn)
- Ανακαλώ τι έμαθα (what I did Learn)
- Τι θέλω ακόμα να μάθω (what I still want to learn)

Ακολουθείς τα βήματα με βάση τον πίνακα για τη μελέτη των ακόλουθων κειμένων.

Τι ξέρω για το θέμα του τίτλου;	Τι θέλω να μάθω;	Τι έμαθα τελικά;	Τι θέλω ακόμα να μάθω για το θέμα;

Ο ΖΩΓΡΑΦΟΣ ΚΑΙ Η ΕΜΠΝΕΥΣΗ

Είχε την εντύπωση ότι η έμπνευση είναι ένα ποτήρι γεμάτο νερό, αφημένο έξω, που κάποιες φορές εξατμίζεται αλλά ποτέ τελείως. Πάντοτε υπήρχαν περίοδοι βροχής και ξαναγέμιζε. Τώρα πια είχε αρχίσει να πιστεύει ότι η έμπνευσή του ήταν ένα ποτήρι άδειο από νερό κι ότι η αναβροχιά ήταν το πιο άδικο πράγμα που μπορούσε να τύχει σ' έναν καλλιτέχνη. Ο ζωγράφος απελπισμένος κοίταξε τον άδειο καμβά που είχε μπροστά του, τη γεμάτη και αχρησιμοποίητη παλέτα που υπήρχε παρατημένη στο πάτωμα, τους άσχημους λεκέδες με τους οποίους είχε πιτσιλίσει τα ρούχα του στην προσπάθειά του να σκεφτεί κάτι να ζωγραφίσει. Ύστερα κοίταξε έξω από το παράθυρό του. Ατένισε τη φύση που υπήρξε πηγή έμπνευσής του τα τελευταία χρόνια, αλλά εκείνη δεν του μιλούσε πια. Κοίταξε πάλι τον καμβά του, που έστεκε περιμένοντας τα σχέδια και τα χρώματα να τον γεμίσουν. Σηκώθηκε και με βαριά χέρια έπιασε την παλέτα. Τη γέμισε με χρώματα μουντά και φωτεινά. Έπιασε τα πινέλα του και χωρίς να σκέφτεται άρχισε ν' αποτυπώνει με χρώματα τις σκοτεινές και τις φωτεινές του αισθήσεις. Αυτά που ένιωθε βγήκαν σαν χείμαρρος από μέσα του, έδωσαν δύναμη και φωνή στα πινέλα κι έβαψαν τον καμβά με τρόπο που δεν τον είχαν βάψει ποτέ.

Ο ζωγράφος δε σκεφτόταν, μόνο ένιωθε και έβαφε. Μετά από δύο ώρες συνεχούς μάχης, ο ζωγράφος αποκαμωμένος απομακρύνθηκε από το έργο του, έκλεισε τα μάτια του κι ύστερα τα άνοιξε. Αυτό που αντίκρισε ήταν η ψυχή του καμωμένη με κόπο και ιδρώτα. Το βλέμμα του γέμισε από χρώματα και ήξερε ότι αυτό ήταν το καλύτερο έργο που είχε ζωγραφίσει μέχρι τώρα.

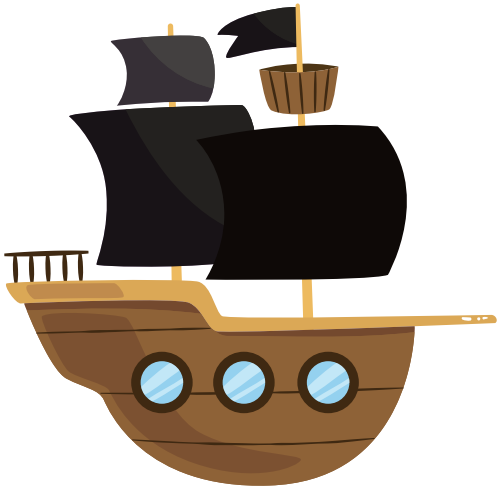

Τι ξέρω για το θέμα του τίτλου;	Τι θέλω να μάθω;	Τι έμαθα τελικά;	Τι θέλω ακόμα να μάθω για το θέμα;

Ο ΠΕΙΡΑΤΗΣ

Ο πειρατής φόρεσε το γάντζο του με το δεξί του χέρι και ανέβηκε στο κατάστρωμα. Ο παπαγάλος ήρθε και κάθισε πάνω στον αριστερό του ώμο. Αφού έφαγε το κρακεράκι, έκρωξε μια «Καλημέρα!» και όσοι ναύτες κοιμόντουσαν, ξύπνησαν κατευθείαν. Όλο το πλήρωμα που αποτελούνταν από επτά άτομα, τον πειρατή, τον μάγειρα, τον παρατηρητή και τέσσερις απλούς ναύτες συγκεντρώθηκαν στην πλώρη του караβιού και ατένισαν το μικρό νησάκι στο οποίο είχαν αγκυροβολήσει από το βράδυ. Ο πειρατής τους κοίταξε όλους και είπε: «Εμπρός! Πάμε να βρούμε το θησαυρό που μας ανήκει!».

Με τη σειρά, κατέβηκαν όλοι ο ένας πίσω από τον άλλο. Τελευταίος ήταν ο πειρατής με τον παπαγάλο. Ο παρατηρητής έβγαλε τον χάρτη, που είχαν κλέψει από κάποιον μεθυσμένο τρεις βραδιές νωρίτερα και μελέτησε τα σημάδια που είχαν χαραχτεί πάνω του. Χωρίς να μιλήσει, σήκωσε το χέρι του και έδειξε τον δρόμο που έπρεπε να ακολουθήσουν. Θα περνούσαν μέσα από την πυκνή βλάστηση του τροπικού δάσους και θα έρχονταν αντιμέτωποι με την άγρια ζωή που κατοικούσε εκεί.

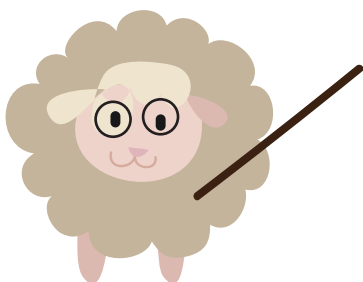
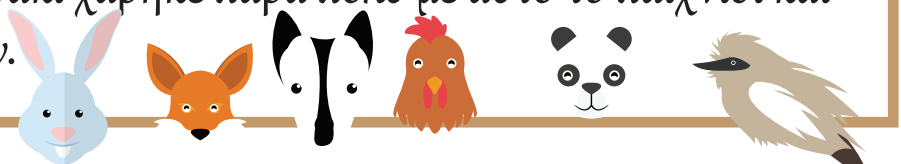
Τι ξέρω για το θέμα του τίτλου;	Τι θέλω να μάθω;	Τι έμαθα τελικά;	Τι θέλω ακόμα να μάθω για το θέμα;

ΤΑ ΖΩΑ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Η κυρία προβατίνα, η δασκάλα, είχε βάλει σε σειρά τους μαθητές της. Πρώτος ο λαγός, δεύτερη η αλεπού, τρίτος ο λύκος, τέταρτη η κότα, πέμπτη η αρκούδα και έκτος ο αετός. Το κοράκι ήταν τιμωρία, γιατί δεν άκουσε την κυρία και έκρωζε κατά τη διάρκεια του μαθήματος. Είχε έρθει η ώρα να παίξουν ένα παιχνίδι όπως κάθε μέρα και ύστερα θα τελείωνε η ώρα του μαθήματος και θα επέστρεφαν στα σπίτια τους.

- Λαγέ εσύ που είσαι πρώτος, θα πεις μια λέξη στην αλεπού και η αλεπού στον λύκο και ούτω καθεξής μέχρι να φτάσει στον αετό. Ο αετός θα μας πει ποια είναι η λέξη. Αν η λέξη είναι η σωστή τότε το κοράκι δε θα είναι πια σε τιμωρία και θα παίξει κι αυτό. Ξεκίνα λαγέ.

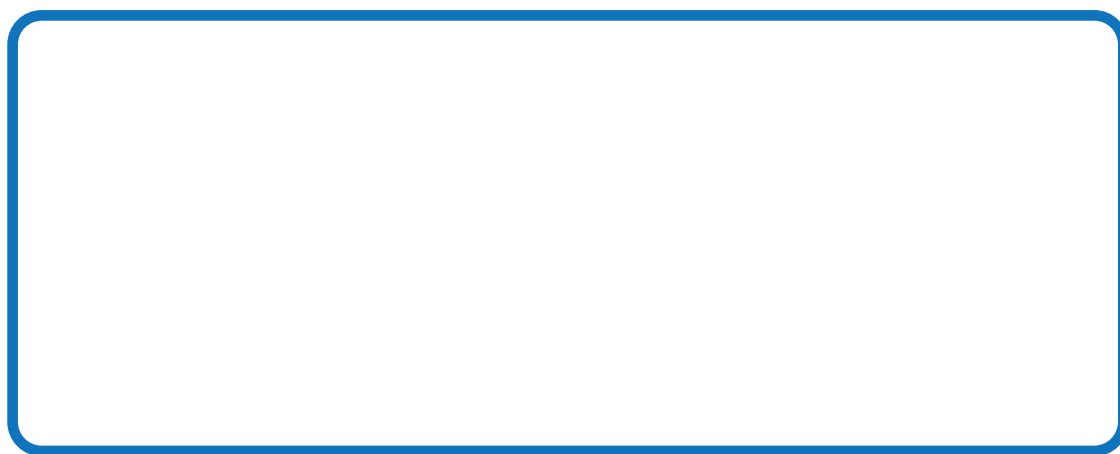
Έτσι είπε η δασκάλα κι έτσι έγινε. Η λέξη ήταν σωστή και το κοράκι μπήκε στο παιχνίδι. Η δασκάλα κράτησε λίγο παραπάνω από το συνηθισμένο τους μαθητές, γιατί το κοράκι χάρηκε πάρα πολύ με αυτό το παιχνίδι και δεν ήθελε να σταματήσουν.

Ιδεοθύελλα

Βήματα: Ο σκοπός είναι να ανακαλέσει προηγούμενη γνώση του μαθητή και να κάνει προβλέψεις για το κείμενο, με βάση την εμπειρία του. Ξεκινά η συζήτηση για τη σημασία που έχει η σύγκριση της ζωής τους με τις καταστάσεις του κειμένου. Για παράδειγμα:

«Τι σου έρχεται στο μυαλό διαβάζοντας τον τίτλο του κειμένου;»

1) Διαβάζεις το κείμενο και ελέγχεις τις αρχικές ιδέες σου με το κείμενο.

ΤΟ ΞΕΦΩΤΟ ΜΕ ΤΟΥΣ ΛΥΚΟΥΣ

Ο ταξιδιώτης είχε διασχίσει κι άλλες φορές δάση μεγαλύτερα από αυτό και ήξερε πως πρέπει να είναι υπομονετικός με τη φύση και προσεχτικός με τις παγίδες της. Το δάσος πέρα από τα καλά που είχε, έκρυβε και πολλούς κινδύνους γιατί οι λύκοι μπορούσαν να τον βλάψουν. Ο μοναχός του είχε πει να προσέχει τα ξέφωτα. Ο κίνδυνος μεγάλωνε εκεί, γιατί θα ήταν εκτεθειμένος κι άνετα οι λύκοι θα μπορούσαν να τον εντοπίσουν και να του επιτεθούν. Τις νύχτες πλάγιαζε δίπλα στη φωτιά που άναβε για να είναι ζεστός και να κρατάει μακριά τα ζώα. Τα πρωινά περπατούσε όσο βαστούσαν τα πόδια του. Είχε αρχίσει να σκοτεινιάζει και πάλι και ο ταξιδιώτης κατάλαβε πως έπρεπε να ψάξει ένα μέρος για ν' ανάψει τη φωτιά του. Πέρασε την πυκνή βλάστηση που ήταν μπροστά του και... βρέθηκε σε ένα μαγεμένο ξέφωτο. Ένα ποταμάκι το διέσχιζε και η βλάστηση ήταν χαμηλή. Εκείνη την ώρα, ο ήλιος έδυε και τα χρώματα που επικρατούσαν γύρω του ήταν πανέμορφα. Ο ταξιδιώτης έγειρε σε μια πέτρα κι έμεινε να χαζεύει το μεγαλείο της φύσης. Δεν κατάλαβε πώς πέρασε η ώρα ούτε ότι σκοτεινίασε για τα καλά μέχρι που άκουσε τους λύκους κι ανέβηκε βιαστικά στο πλησιέστερο δέντρο.

Σκεφτόμουν αρχικά:

Τελικά διάβασα:

«Τα τετράγωνα της επιλογής»

Βρες την
αιτία του
φόβου του
ταξιδιώτη.

Υπόθεσε τι
θα έκανες
εσύ στη
θέση του
ταξιδιώτη.

Συνόψισε
το κείμενο.

Δικαιολόγησε
γιατί ο ταξι-
διώτης ξεχά-
στηκε.

ΤΟ ΟΝΕΙΡΟ

Ο Μίλτος είχε κοιμηθεί πριν η μητέρα του κλείσει το φως στο δωμάτιό του. Βρισκόταν σε μια χώρα όπου κανείς δεν μπορούσε να πάει αν δεν του το επέτρεπε ο ίδιος. Βρισκόταν σε μια χώρα με ψηλά βουνά, ποτάμια και λιβάδια. Τα δέντρα ήταν στοιβαγμένα το ένα δίπλα στο άλλο και δεν υπήρχαν σκουπίδια ή μόλυνση ή εξαφάνιση. Μέχρι και δεινόσαυρους έβλεπε ο Μίλτος! Του είχαν πει ότι είχαν εξαφανιστεί, αλλά να εδώ μπροστά του είναι όλοι. Κι είναι φιλικοί και όχι εχθρικοί, όπως λένε στο σχολείο. Σε κείνη τη χώρα υπήρχαν, επίσης, χαμηλά σπίτια με καμινάδες και φούρνους και κήπους και πολλά παιδιά. Οι γιαγιάδες έψηναν ψωμί και λαγάνες και γλυκά. Γλυκά... πόσα είδη! Σοκολάτες, γλειφιτζούρια, καραμέλες, παστέλια, τούρτες, τάρτες και άλλα πολλά. Αχ, πόσο του άρεσαν Ένα φως τον τάραξε και η μητέρα ήρθε να τον ξυπνήσει για να πάει στο σχολείο. Πόσο λίγο κρατάνε τα όνειρα!

1) Πώς ήταν η χώρα που είδε στον ύπνο του;

2) Τι δεν ταιριάζει στο κείμενο;

A. Οι γιαγιάδες έψηναν ψωμί και λαγάνες και γλυκά.

B. Ένα φως τον έριξε στο κρεβάτι και η μητέρα τον σκέπασε για να κοιμηθεί γλυκά!

Γ. Σε κείνη τη χώρα υπήρχαν χαμηλά σπίτια με καμινάδες.

3) Τι σημαίνει η λέξη «επέτρεπε» μέσα στο κείμενο;

ΤΟ ΠΕΡΙΒΟΛΙ ΤΟΥ ΠΑΠΠΟΥ

Πίσω από το σπίτι του παππού ήταν και το περιβόλι του. Ο Αχιλλέας πήγαινε μαζί με τον παππού του και φρόντιζαν το περιβόλι. Έκοβαν τα ξερά κλαδιά, ξερίζωναν τα άγρια κλαδιά που φύτρωναν δίπλα τους, τα πότιζαν, τους έριχναν λίπασμα όταν ήταν ο καιρός τους και κυρίως... τους μιλούσαν. Ο παππούς έλεγε ότι τα φυτά ήθελαν κουβέντα για να μεγαλώσουν. Και μάλιστα, όταν έφευγε, ένιωθε ότι ανυπομονούσαν μέχρι την επόμενη μέρα που θα πήγαινε και θα τους μιλούσε.

Είχε πολλά δέντρα στο περιβόλι και ο παππούς ήταν πολύ περήφανος γιατί το είχε φτιάξει μόνος του από την αρχή. Ήταν σαν παιδί του αυτό το περιβόλι! Πάντοτε καλημέριζε τα δέντρα με τη σειρά. Πρώτες τις λεμονιά, μετά τις πορτοκαλιές, έπειτα τις μανταρινιές, ύστερα τις μηλιές και τελευταίες τις ελιές.

«Γιατί χαιρετάς πρώτα τις λεμονιές, παππού;» ρώτησε ο Αχιλλέας.

«Γιατί τις φύτεψα πρώτες και τις υπόλοιπες με τη σειρά», απάντησε ο παππούς.

1) Συμπλήρωσε τα κενά.

Ο Αχιλλέας πήγαινε μαζί _____. Καλημέριζε τα δέντρα με τη σειρά. Πρώτες _____, μετά _____, έπειτα _____, ύστερα _____ και τελευταίες _____.

2) Γιατί χαιρετάει με αυτή τη σειρά τα δέντρα του;

3) Τι σημαίνει η φράση: «Ήταν σαν παιδί του αυτό το περιβόλι»;

Αριθμημένες προτάσεις

ΤΟ ΕΥΧΕΛΑΙΟ

- (1) Μεγάλη Τετάρτη σήμερα κι οι καμπάνες ηχούν από νωρίς.
- (2) Είναι το ευχέλαιο, είπε η γιαγιά στην εγγονή της.
- (3) Τι είναι το ευχέλαιο γιαγιά; ρώτησε η μικρή.
- (4) Είναι ένα μυστήριο της εκκλησίας μας και βοηθαί στον
- (5) εξαγνισμό της ψυχής μας, απάντησε η γιαγιά.
- (6) Εμείς θα πάμε; ρώτησε η μικρή με αγωνία.
- (7) Ναι αμέ! Αλλά να προετοιμαστείς και να μη φοβηθείς όταν
- (8) ο παπάς θα σου βάλει λάδι στα χέρια και στο πρόσωπο, είπε η γιαγιά γελώντας.
- (9) Γιατί μας βάζει λάδι στα χέρια και στο πρόσωπο; γκρίνιαξε η μικρή.
- (10) Γιατί έτσι φαίνεται ότι είμαστε καθαροί στην ψυχή μας, απάντησε η γιαγιά με σιγουριά.

1) Απαντάς στις ερωτήσεις γράφοντας τον αριθμό της πρότασης.

•Τι ημέρα ήταν;

•Τι είναι το ευχέλαιο;

•Τι κάνει ο παπάς στην εκκλησία;

•Γιατί ο παπάς βάζει λάδι στο χέρι και στο πρόσωπο;

ΕΔΩ ΠΑΠΑΣ ΕΚΕΙ ΠΑΠΑΣ

- (1) Το κορίτσι κοιτούσε μαγεμένο τον κύριο που ανακάτευε την τράπουλα χωρίς να της ρίχνει ούτε μια ματιά.
- (2) Την ανακάτευε και μπορούσε άνετα να μιλάει με τους περαστικούς, να κάνει αστεία με τον συνάδελφό του και να χαιρετάει όμορφες κυρίες.
- (3) Τον παρατηρούσε πολλή ώρα τώρα και δεν είχε καταλάβει πώς το κατάφερνε αυτό. Προσπάθησε, επίσης, να καταλάβει κι ένα παιχνίδι που έπαιξε με άλλους, αλλά της φάνηκε δύσκολο. Τώρα της δινόταν ξανά η ευκαιρία να το παρατηρήσει, γιατί άρχισε να συρρέει κόσμος που ήθελε να παίξει αυτό το παιχνίδι.
- (4) Ο κύριος φώναζε κάθε τόσο: «Εδώ παπάς εκεί παπάς, πού είναι ο παπάς;» και κάποιος από το πλήθος, αφού έβγαζε λεφτά από την τσέπη του, φώναζε: «Εδώ είναι!». Μετά όμως η απογοήτευση ερχόταν να πάρει τον χώρο της σιγουριάς.
- (5) Το κορίτσι μην μπορώντας να δει πώς είναι αυτός ο παπάς, ανέβηκε πάνω στο πεζούλι ακριβώς πάνω από τον κύριο με την τράπουλα.
- (6) Ο παπάς ήταν ένα τραπουλόχαρτο που είχε μια περίεργη μορφή. Αυτό το τραπουλόχαρτο, το ανακάτευε με άλλα δύο τραπουλόχαρτα και κανείς δεν μπορούσε να το βρει. Προσπάθησε κι εκείνο να μαντέψει πού ήταν, αλλά συνεχώς αποτύγχανε.
- (7) Ο κύριος πρέπει να ήταν πολύ καλός, γιατί κανείς δεν είχε βρει τον παπά.

1) Βρες και συμπλήρωσε με τη σωστή παράγραφο.

Τι κοιτούσε μαγεμένο το κορίτσι;

Τι προσπάθησε να καταλάβει το κορίτσι;

Ποιο παιχνίδι έπαιζαν;

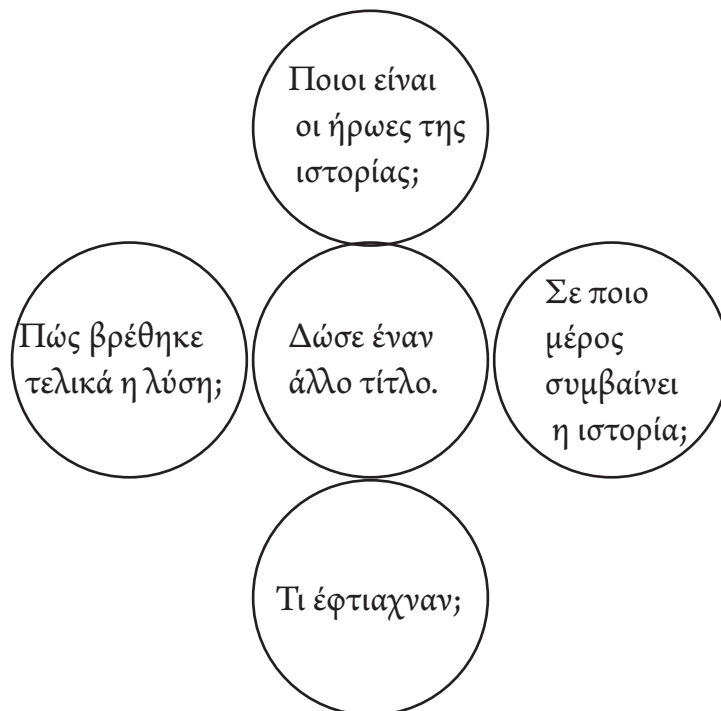
Τι κίνηση έκανε το κορίτσι για να δει τον παπά;

Γιατί κανείς δεν μπορούσε να βρει τον παπά;

Η ΓΑΤΑ ΚΑΙ Η ΦΩΛΙΑ ΤΩΝ ΠΟΥΛΙΩΝ

Είχε έρθει ο καιρός να χτίσουν τη φωλιά τους. Για μέρες μετέφεραν ξυλάκια και λάσπη από όλο το δάσος. Είχαν φτάσει στη μέση του έργου τους, όταν μια μυστηριώδης κάτασπρη γάτα έκανε την εμφάνισή της κι ανέβηκε στο δέντρο για να τα τρομάξει. Φυσικά, κατέστρεψε και τη φωλιά που είχαν φτιάξει με τόσο κόπο. Τα δυο πουλιά πέταξαν με αγωνία μακριά από τη γάτα και αποφάσισαν ν' αρχίσουν ξανά την προσπάθεια σε νέο δέντρο μακριά από το προηγούμενο και σε πιο ψηλό κλαρί, έτσι ώστε καμία γάτα να μην μπορέσει να τα φτάσει και να τους την ξαναφέρει. Όταν έφτασαν ξανά στη μέση του χτισίματος, η ίδια γάτα έκανε πάλι την εμφάνισή της και με τον ίδιο τρόπο κατάφερε να καταστρέψει ξανά τη φωλιά. Τα πουλιά απογοητεύτηκαν και λίγο έλειψε να πάρουν την απόφαση να εγκαταλείψουν τις προσπάθειες, αλλά σκέφτηκαν να κάνουν κάτι για να παραπλανήσουν τη γάτα. Έτσι, το ένα πουλί συνέχισε να χτίζει τη φωλιά που η γάτα είχε καταστρέψει και το άλλο, στο ίδιο δέντρο αλλά στο πιο ψηλό κλαρί, άρχισε να φτιάχνει την καινούρια. Η γάτα εμφανίστηκε ξανά και χάλασε τη χαμηλότερη φωλιά αλλά δεν είδε ποτέ την ψηλότερη κι έτσι το έργο τελείωσε αίσια.

Η ΔΙΑΤΑΓΗ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΟΥ

Ο έμπορος ακούστηκε από το βάθος της αποθήκης: «Μη χασομεράτε!». Οι εργάτες ήταν σίγουροι πως ο έμπορος τα έλεγε αυτά χωρίς να τους έχει κοιτάξει. Η ίδια διαταγή κάθε φορά. Είτε έκαναν τη δουλειά τους σωστά είτε έκαναν τη δουλειά τους αργά. Όμως το αγαπούσαν το αφεντικό. Είχε καλή καρδιά και ποτέ δεν τους χαλούσε χατίρι. Επίσης, η αμοιβή τους ήταν πάντα σωστά υπολογισμένη και στην ώρα της. Αν κάποιος ήθελε να πάρει άδεια, το αφεντικό αμέσως του έδινε χωρίς να του κρατάει κακία και χωρίς να περιμένει εξηγήσεις. Αν κάποιος χτυπούσε, το αφεντικό έτρεχε πρώτο να βοηθήσει. Αν κάποιος αργούσε, τον καλημέριζε διπλά. Γι' αυτό κι εκείνοι ήταν σωστοί απέναντί του και υπάκουγαν στη μοναδική διαταγή του: «Μη χασομεράτε!».

1) Διάλεξε έναν τίτλο που ταιριάζει:

- α) Ο έμπορος
- β) Το καλό αφεντικό
- γ) Η δουλειά μου

2) Ποια ήταν η διαταγή που έδινε το αφεντικό;

3) Τι έκανε το αφεντικό στις ακόλουθες περιπτώσεις:

• Αν κάποιος ήθελε να πάρει άδεια; _____

• Αν κάποιος αργούσε; _____

4) Από πού συμπεραίνεις ότι το αφεντικό ήταν καλό;

5) Αν εσύ ήσουν αφεντικό τι θα έκανες; _____

6) Διάλεξε επίθετα που ταιριάζουν στο αφεντικό:

- Άγριο
- Επιθετικό
- Καλό
- Υπομονετικό
- Ανεχτικό

7) Χαρακτήρισε τις ακόλουθες φράσεις του κειμένου ως κυριολεξία ή μεταφορά και στη συνέχεια κάνε τις αλλαγές έτσι ώστε οι μεταφορές να γίνουν κυριολεξίες και οι κυριολεξίες μεταφορές.

- Έκαναν τη δουλειά: _____
- Είχε καλή καρδιά: _____
- Χωρίς να τους κρατάει κακία: _____

Μετατροπή των προτάσεων

- _____
- _____
- _____

ΤΟ ΔΙΛΗΜΜΑ ΤΟΥ ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΥ

Ήταν πρώτη του μήνα κι η δουλειά του ταχυδρόμου ήταν δύσκολη. Έπρεπε να μοιράσει στους ηλικιωμένους τις συντάξεις τους. Όλο το πρωί έδινε χρήματα, αλλά τώρα μέτρησε τα χρήματα που του είχαν απομείνει, σταμάτησε στη μέση της διασταύρωσης και βάλθηκε να σκέφτεται. Αν έστριβε αριστερά, θα πήγαινε σε ένα χωριό όπου τα χρήματα θα έφταναν ίσα ίσα για όλους τους συνταξιούχους, αλλά σ' εκείνο το χωριό οι άνθρωποι ήταν περίεργοι. Αν έστριβε δεξιά, θα πήγαινε σε ένα χωριό όπου τα χρήματα θα έφταναν για τους μισούς μονάχα, αλλά σ' εκείνο το χωριό οι άνθρωποι ήταν καλοί. Έτσι κι αλλιώς την επόμενη μέρα θα πήγαινε σε αυτούς που δε θα επέλεγε σήμερα. Έκλεισε τα μάτια, αποφάσισε κι έστριψε...

Κεντρική ιδέα είναι _____

Δουλειά: _____

Γεγονός: _____

Συμπεράσματα:

Από πού συμπεραίνεις ότι η δουλειά του ταχυδρόμου ήταν δύσκολη;

Αναλογίες:

Εσύ τι θα έκανες αν ήσουν στη θέση του ταχυδρόμου;

Στρατηγική: Τι ξέρω για το θέμα; Τι θέλω να μάθω; Τι έμαθα τελικά;

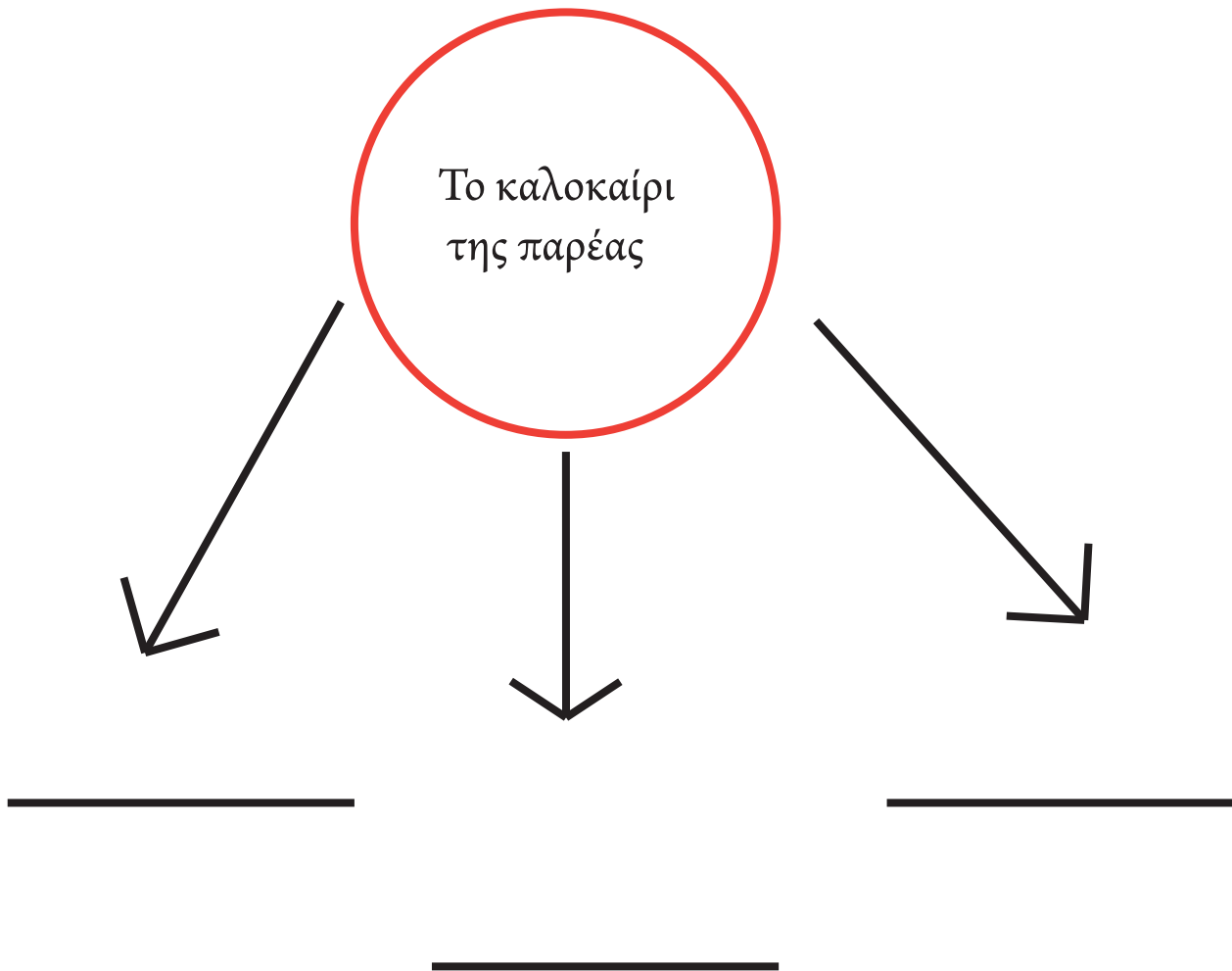
ΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ ΤΗΣ ΠΑΡΕΑΣ

Τα σχολεία έκλεισαν και τα παιδιά παρότι αποχαιρετίστηκαν σε εκείνο το περιβάλλον, ανανέωσαν το ραντεβού τους στο χωριό τους δίπλα στην ακροθαλασσιά. Οι γονείς τους κατάγονταν από το ίδιο μέρος κι όπως εκείνοι, έτσι τώρα και τα παιδιά τους ανυπομονούσαν να έρθουν οι διακοπές και να πάνε στα ίδια βράχια, να κάνουν τις ίδιες βουτιές, να παίξουν στις ίδιες γειτονιές και να ζήσουν παρόμοιες εμπειρίες. Είχαν ήδη κανονίσει ποιες μέρες θα πήγαιναν, πόσο θα έμεναν εκεί και τι θα έκαναν πρώτα. Οι τρεις από τους πέντε είχαν πει ότι ήθελαν να πάνε πρώτα στη σπηλιά ενώ οι άλλοι δύο στο ξωκλήσι στην κορυφή. Όπως κάθε χρόνο θα έριχναν το κέρμα στον αέρα και η τύχη θα αποφάσιζε γι' αυτούς. Μετά θα τσακώνονταν και στο τέλος θα προσπαθούσαν να τα χωρέσουν όλα σε μια μέρα. Οι γονείς τους θα κάθονταν στην παραλία και θα γελούσαν με τα καβγαδάκια τους, χωρίς να παρεμβαίνουν. Μέχρι που κάποια στιγμή με έναν μαγικό τρόπο, εκείνοι θα τους πρότειναν το πιο γεμάτο και ωραίο πρόγραμμα για τις μέρες τους εκεί. Θα ήταν και πάλι ένα πανέμορφο καλοκαίρι γεμάτο αναμνήσεις, χρώματα και γεύσεις.

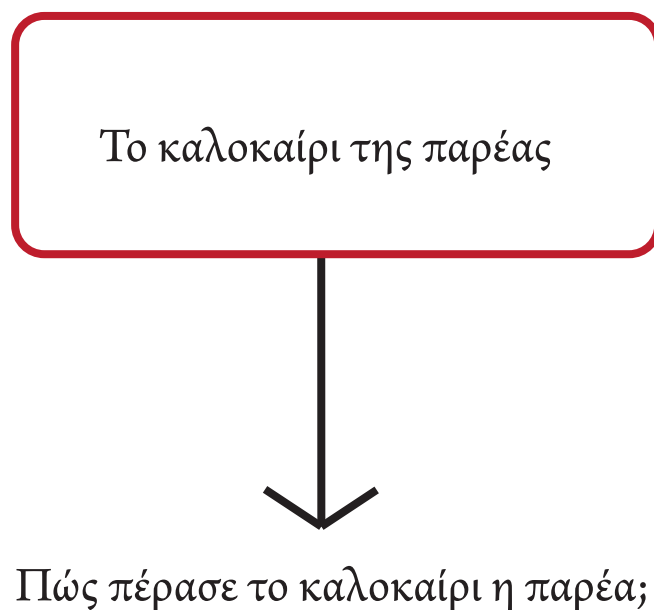
Modeling με το παιδί:

- α) προβλέψεις
- β) σύνδεση νέας γνώσης
- γ) μόνο του το παιδί

Τι ξέρω για το θέμα;

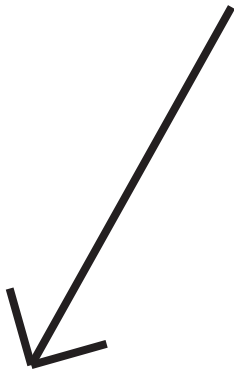

Τι θέλω να μάθω;

Τι έμαθες τελικά;

Το καλοκαίρι
της παρέας

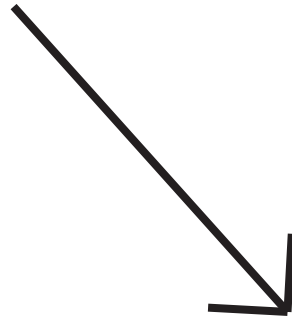
Πότε;

Πού;

Τι έγινε;

Κατάληξη;

Η ΠΑΣΧΑΛΙΤΣΑ ΚΑΙ Η ΤΥΧΗ

Πλησίαζε το Πάσχα... η Πασχαλίτσα μισούσε το Πάσχα. Αν τη ρωτούσε κανείς ποια είναι η χειρότερη περίοδος της ζωής της εκείνη σίγουρα θα απαντούσε το Πάσχα. Κάθε Πάσχα οι πασχαλίτσες έπρεπε να επιλέξουν έναν άνθρωπο για να προσγειωθούν πάνω του. Οι αντιδράσεις ήταν διαφορετικές. Κάποιοι άνθρωποι χαίρονταν, γιατί έλεγαν ότι τους έφερναν τύχη. Κάποιοι άνθρωποι τσίριζαν από τρόμο, λες και μπορούσαν να τους βλάψουν. Μα αν είναι δυνατόν, μικρά έντομα ήταν, τι να τους κάνουν πια; Με τίποτα δεν καταλάβαινε τους ανθρώπους.

Ουφ, έπρεπε να διαλέξει άνθρωπο για να προσγειωθεί. Έπρεπε να επιλέξει άνθρωπο για να του δώσει την τύχη της. Ανέβηκε πάνω σ' ένα λουλούδι για να έχει καλύτερη θέα. Είδε ένα μικρό κοριτσάκι που έτρεχε ανάμεσα στα λουλούδια και ήταν τόσο χαρούμενο με το κόκκινο αυγό του στο χέρι, που... η Πασχαλίτσα χάρηκε κι εκείνη. Πέταξε λοιπόν κι έκατσε πάνω στην μπλούζα του κοριτσιού, προσφέροντας την τύχη της.

Τίτλος: Για ποιο θέμα μιλάει;

Διαβάζεις και συμπληρώνεις τον πίνακα.

Ποιος;	Πού;	Πότε;	Τι έγινε;

Σύγκρινε: Η πασχαλίτσα ή το αρνί είναι καλύτερα το Πάσχα;

Αιτιολόγησε: Γιατί η Πασχαλίτσα μισούσε το Πάσχα;

Ενσυναίσθηση: Εσύ τι θα έκανες στη θέση της Πασχαλίτσας;

Ο ΖΩΓΡΑΦΟΣ ΚΑΙ Η ΕΜΠΝΕΥΣΗ

Είχε την εντύπωση ότι η έμπνευση είναι ένα ποτήρι γεμάτο νερό, αφημένο έξω, που κάποιες φορές εξατμίζεται αλλά ποτέ τελείως. Πάντοτε υπήρχαν περιοδοί βροχής και ξαναγέμιζε. Τώρα πια είχε αρχίσει να πιστεύει ότι η έμπνευσή του ήταν ένα ποτήρι άδειο από νερό κι ότι η αναβροχιά ήταν το πιο άδικο πράγμα που μπορούσε να τύχει σ' έναν καλλιτέχνη. Ο ζωγράφος απελπισμένος κοίταξε τον άδειο καμβά που είχε μπροστά του, τη γεμάτη και αχρησιμοποίητη παλέτα που υπήρχε παρατημένη στο πάτωμα, τους άσχημους λεκέδες με τους οποίους είχε πιτσιλίσει τα ρούχα του στην προσπάθειά του να σκεφτεί κάτι να ζωγραφίσει. Ύστερα κοίταξε έξω από το παράθυρό του. Ατένισε τη φύση που υπήρξε πηγή έμπνευσής του τα τελευταία χρόνια, αλλά εκείνη δεν του μιλούσε πια. Κοίταξε πάλι τον καμβά του, που έστεκε περιμένοντας τα σχέδια και τα χρώματα να τον γεμίσουν.

Σηκώθηκε και με βαριά χέρια έπιασε την παλέτα. Τη γέμισε με χρώματα μουντά και φωτεινά. Έπιασε τα πινέλα του και χωρίς να σκέφτεται άρχισε ν' αποτυπώνει με χρώματα τις σκοτεινές και τις φωτεινές του αισθήσεις. Αυτά που ένιωθε βγήκαν σαν χείμαρρος από μέσα του, έδωσαν δύναμη και φωνή στα πινέλα κι έβαψαν τον καμβά με τρόπο που δεν τον είχαν βάψει ποτέ. Ο ζωγράφος δε σκεφτόταν, μόνο ένιωθε και έβαφε. Μετά από δύο ώρες συνεχούς μάχης, ο ζωγράφος αποκαμωμένος απομακρύνθηκε από το έργο του, έκλεισε τα μάτια του κι ύστερα τα άνοιξε. Αυτό που αντίκρισε ήταν η ψυχή του καμωμένη με κόπο και ιδρώτα. Το βλέμμα του γέμισε από χρώματα και ήξερε ότι αυτό ήταν το καλύτερο έργο που είχε ζωγραφίσει μέχρι τώρα.

Διαβάζοντας διαγώνια

Γρήγορα διαβάζω

• Γνωρίζω ότι το κείμενο έχει ως θέμα _____

• Αυτό μου θυμίζει κάποιον άλλο καλλιτέχνη όπως:

α) _____

β) _____

γ) _____

Υποθέτω

• Μετά την ανάγνωση σκέφτομαι ότι η πηγή έμπνευσής του ήταν

Συνοψίζω

Σημαντικότερα μέρη ήταν:

α) _____

β) _____

γ) _____

• Ο σκοπός του κειμένου ήταν _____

2) Αναδιήγηση: επαναλαμβάνεις με δικά σου λόγια (προφορικά).

3) Ας δώσουμε ορισμούς:

ξαναγεμίζει: _____

απελπισμένος: _____

ατένισε: _____

αποτυπώνει: _____

Κ (Κοιτάζω έννοιες)

Μ (Μελετώ πρόσωπα και γεγονότα)

Α (Απαντώ στις ερωτήσεις)

ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΚΑΙ ΤΟ ΑΣΤΕΡΙ

Το μικρό αγόρι κοιτούσε κάθε βράδυ τον ουρανό και προσπαθούσε να υπολογίσει πόσο μακριά βρισκόταν το αγαπημένο του αστέρι. Άλλες φορές του φαινόταν ότι ήταν πολύ κοντά, δηλαδή λίγο πιο μακριά από το σπίτι της γιαγιάς του, που βρισκόταν πέντε σπίτια πιο μακριά από το δικό του. Άλλες φορές πάλι, του φαινόταν ότι είναι πολύ μακριά, δηλαδή ακόμη πιο μακριά από το χωράφι του παππού, που πήγαινε εκεί με το τρακτέρ. Άλλες φορές πάλι, το έχανε και το μπέρδευε με άλλα αστέρια, γιατί κάποιες μέρες ήταν όλα πιο φωτεινά. Και τότε νόμιζε ότι το αστέρι ήταν πάρα πολύ μακριά, δηλαδή πιο μακριά από το διπλανό χωριό, που πήγαιναν με το αυτοκίνητο του μπαμπά. Κάποιο βράδυ μάλιστα είχε συννεφιά και το αγόρι δεν είδε καθόλου το αστέρι του. Οπότε πίστεψε ότι το αστέρι του ήταν ακόμη πιο μακριά από την πόλη, που την επισκέπτονταν σπάνια για απαραίτητα ψώνια και πράγματα που δεν έβρισκαν στο χωριό. Υποσχέθηκε στον εαυτό του πως όταν μεγαλώσει θα πάει στο αστέρι του να το επισκεφτεί. Είχε ακούσει στην τηλεόραση ότι υπάρχουν τέτοια αυτοκίνητα που σε πάνε ψηλά στον ουρανό και σε αφήνουν πάνω σε πλανήτες... νόμιζε ότι τα αστέρια ήταν πλανήτες και πίστευε ότι το αυτοκίνητο αυτό μπορούσε να προσγειωθεί πάνω τους. Για κανένα λόγο δεν ήθελε να πιστέψει ότι το όνειρό του δε θα βγει αληθινό και δε θα μπορέσει να φτάσει μέχρι το αστέρι του. Ένα βράδυ, που ήταν πολύ σίγουρο ότι θα τα καταφέρει, έδωσε υπόσχεση στο αστέρι ότι θα το πάει εκεί όταν μεγαλώσει. Το αστέρι του χαμογέλασε. Το αγόρι το είδε καθαρά, γιατί ήταν ένα από τα βράδια που το αστέρι ήταν φωτεινό και πολύ κοντά του.

Κοιτάζω:

Το κυρίως θέμα του κειμένου είναι _____

Μελετώ:

• Τι κοιτούσε το παιδί;

• Ποιο ήταν το όνειρό του;

Απαντώ:

• Ποιο είναι το δικό σου όνειρο;

• Εσύ τι ευχή θα έκανες στο αστέρι;

Ο ΠΑΛΙΟΣ ΠΥΡΓΟΣ

Ο πύργος στεκόταν μονάχος μέσα στο απέραντο λιβάδι. Η χαμηλή βλάστηση του έδινε ένα περίεργο ανάστημα που φαινόταν ακόμη μεγαλύτερο από αυτό που ήταν πραγματικά. Στεκόταν εκεί χρόνια ολόκληρα. Κάθε πέτρα του θυμόταν πότε είχε τοποθετηθεί πάνω του κι όλες αυτές οι αναμνήσεις κατέληγαν να είναι μια ολόκληρη ιστορία για τον πύργο. Εκείνος θυμόταν την ολοκλήρωση του χτισίματός του. Θυμόταν βροχές και καταιγίδες, αστραπές και βροντές, λιακάδες και καύσωνες. Θυμόταν κατά καιρούς εγκατάλειψης τα φυτά που ανέβαιναν πάνω στις πέτρες του κι έφταναν τα μικρά του παράθυρα και προσπαθούσαν να μπουν μέσα του. Θυμόταν ακόμη και τους πολέμους που είχε ζήσει. Τα τραύματα που του προκαλούσαν τα βόλια και τις τρύπες που του προκαλούσαν οι κανονιές.

Μετά από τόσα χρόνια ζωής είχε και καλές και κακές αναμνήσεις. Μα τώρα ήταν όλα πιο έντονα στο μυαλό του, γιατί πριν τρεις μέρες, εμφανίστηκαν δυο άνθρωποι μπροστά στην πόρτα του. Έκαναν μετρήσεις, υποθέσεις, παρουσίασαν στατιστικά αποτελέσματα που δε βασιζόνταν στην πραγματικότητα που είχε βιώσει ο πύργος μα στη δική τους. Οπότε, έβγαλαν ένα άσχημο πόρισμα, το οποίο δεν τιμούσε καθόλου τον πύργο και μάλιστα τον έκανε να νιώθει πολύ άσχημα. Αποφάσισαν να τον γκρεμίσουν. Να σκορπίσουν τις πέτρες του και στη θέση του να χτίσουν ένα πιο «κομψό οικοδόμημα», έτσι είπαν. Ο πύργος πληγώθηκε πολύ και από τότε οι αναμνήσεις του άρχισαν να εμφανίζονται απροειδοποίητα. Πικράθηκε, αλλά δεν μπορούσε να κάνει κάτι για να το αποφύγει οπότε σταμάτησε να σκέφτεται και επέτρεψε στον εαυτό του μονάχα να θυμάται. Δεν ήθελε να ξεχάσει όσο στεκόταν ακόμη όρθιος.

1) Δημιούργησε ερωτήσεις για το κείμενο και μετά απάντησέ τις.

Ερωτήσεις:

- _____
- _____
- _____

Απαντήσεις:

- _____

- _____

- _____

ΤΟ ΤΟΛΜΗΡΟ ΣΑΛΙΓΚΑΡΙ

Η βροχή είχε ξεκινήσει και το σαλιγκάρι ξεκίνησε την πορεία του. Πολλοί νόμιζαν ότι τα σαλιγκάρια βγαίνουν μόνο μετά τη βροχή, αλλά κάτι τέτοιο δεν ίσχυε. Βγαίνουν κυρίως κατά τη διάρκεια της βροχής γιατί υπάρχει νερό γύρω τους κι έτσι δε διψούν. Το προηγούμενο βράδυ το σαλιγκάρι είχε δει ένα όνειρο, που το θεώρησε καλό οιωνό. Είχε δει πως ήταν μεγάλο και δυνατό και προχωρούσε γρήγορα πάνω στο έδαφος. Δεν υπήρχε τίποτα να το εμποδίζει και η πορεία του είχε γίνει πιο γρήγορη απ' οποιοδήποτε άλλο σαλιγκάρι. Απ' όπου περνούσε το φώναζαν και το κερνούσαν γιατί ήταν διάσημο. Ήταν το σαλιγκάρι που είχε ξεφύγει από το συνηθισμένο αργό βάδισμα και είχε βάλει φτερά στα πόδια του. Το σαλιγκάρι ξύπνησε στη μέση της νύχτας και δεν μπόρεσε να ξανακοιμηθεί γιατί σκεφτόταν συνεχώς αυτό το όνειρο και αυτή τη χαρά που του είχε αφήσει.

Αποφάσισε, λοιπόν, να κάνει αυτό το όνειρο πραγματικότητα. Αφού ξύπνησε τη νύχτα και δεν μπορούσε να κοιμηθεί άλλο, έψαξε την περίμετρο του Ισημερινού. Βρήκε ότι ήταν 40.000 χιλιόμετρα περίπου. Υπολόγισε την ταχύτητά του και τη βρήκε πολύ αργή. Πιθανότατα δε θα προλάβαινε να κάνει τον γύρο της Γης, γιατί θα χρειαζόταν κάτι λιγότερο από 100 χρόνια ζωής για να το κάνει και ήξερε πως κανένα σαλιγκάρι δεν είχε ζήσει τόσο πολύ. Υπολόγισε, επίσης, ότι το κλίμα από τις περιοχές που θα περνούσε, δε θα ήταν πάντοτε ευνοϊκό για την πορεία του. Όμως δεν πτοήθηκε. Αυτό το όνειρο είχε γίνει όνειρο ζωής και θα προσπαθούσε να το πραγματοποιήσει με κάθε κόστος. Οπότε, με βάση την πορεία που πρόχειρα χάραξε πάνω στο εσωτερικό του κελύφους, ξεκίνησε...

Το θέμα του κειμένου είναι _____

Αρχικά, αναφέρει ότι _____

Μετά, προσθέτει ότι _____

Επισημαίνει, επίσης, _____

Στο τέλος, καταλήγει _____

1) Σύγκρινε: Το όνειρο του σαλιγκαριού με το όνειρο άλλων ζώων.

2) Χαρακτήρισε το σαλιγκάρι: _____

3) Τι σημαίνει η λέξη «οιωνός»;

4) Δώσε συνώνυμα των υπογραμμισμένων λέξεων.

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

Δώσε τη δική σου συνέχεια στην ιστορία!

Η ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΗ ΜΠΟΡΑ

Ο Μάνος καθόταν στο μπαλκόνι και διάβαζε το αγαπημένο του βιβλίο. Ήταν μεσημέρι και το κύμα έσκαγε απαλά στον βράχο λίγο πιο κάτω. Οι γλάροι γυρνούσαν με ευχαρίστηση πάνω από το νερό και έκαναν βουτιές για να πιάσουν ψάρια. Ξαφνικά ο αέρας δυνάμωσε και σύννεφα εμφανίστηκαν στον ουρανό. Μέσα σε λίγη ώρα το κύμα έγινε πιο δυνατό και το μαύρο του ουρανού, του έδινε μια περίεργη και τρομακτική όψη. Ο Μάνος άφησε το βιβλίο στην άκρη και ετοιμάστηκε γι' αυτό που κάθε μεσημέρι εμφανιζόταν από το πουθενά. Η μπόρα ξέσπασε δυνατή, λες και ...

1) Σκέψου και συμπλήρωσε:
Τι γίνεται στη φύση την ώρα της μπόρας;

Εσύ τι θα έκανες την ώρα μιας μπόρας;

Ποια αντικείμενα θα σε βοηθούσαν;

Η ΑΓΩΝΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ

Είχε φτάσει η μέρα που θα γινόταν το πανηγύρι. Ο Πέτρος μετρούσε τις μέρες απ' όταν είχαν πάει στο σπίτι του παππού και της γιαγιάς. Επιτέλους η ώρα έφτασε. Ήξερε ακριβώς πώς θα κυλούσε όλη η μέρα και ανυπομονούσε. Όταν θα έφευγε από την εκκλησία με τη γιαγιά, θα πήγαιναν στο καφενείο και μαζί με τον παππού θα πήγαιναν να γράψουν το όνομά τους στο τραπέζι που θα κάθονταν το βράδυ. Το απόγευμα θα περνούσε μέσα στην αγωνία και το βράδυ θα έτρωγαν σουβλάκια και κοτόπουλα και όλα τα καλά. Το πανηγύρι θα τελείωνε μόνο όταν ο παππούς θα χόρευε το αγαπημένο του ζεϊμπέκικο, όπως κάθε χρόνο. Τι ωραίες οι συνήθειες!

Συμπλήρωσε το νοηματικό χάρτη.

Πώς αισθανόταν;

Γιατί είχε αγωνία;

Θέμα του κειμένου:

Ποιος είναι ο ήρωας;

Πώς θα τελείωνε το πανηγύρι;

Συσχέτιση:

• Εσύ έχεις πάει ποτέ σε πανηγύρι;

• Εσύ πότε νιώθεις αγωνία;

Τεχνική των Προβλέψεων: ΣΚΑ

Σ	(Σκέφτεσαι)
Κ	(Κοιτάζεις)
Α	(Απαντάς)

Η ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΚΑΜΠΙΝΓΚ

Κάμπινγκ; Τι ήταν αυτό πάλι; Όταν το είπε πρώτη φορά ο μπαμπάς, η Μαριάννα νόμισε ότι έχει κάποια συγγένεια με τις κάμπιες και φαντάστηκε έντομα και σκουλήκια παρέα. Μετά όμως της εξήγησαν ότι δεν έχει καμία σχέση με αυτό που είχε φανταστεί. Είναι ένας διαφορετικός τρόπος διακοπών. Υπάρχει το οργανωμένο κάμπινγκ, όπου πας σε μια περιοχή με πολλές σκηνές, σου δίνουν μία και αυτό για όσες μέρες πληρώνεις, θα είναι στο σπίτι σου. Υπάρχει όμως και το ελεύθερο κάμπινγκ, όπου πας σε μια περιοχή και στήνεις εσύ τη δική σου σκηνή και για όσες μέρες θα μένεις εκεί, θα είναι το σπίτι σου.

Η Μαριάννα, αρχικά, μπερδεύτηκε γιατί δεν κατάλαβε να έχει τόση διαφορά το ένα από το άλλο, αλλά μετά της εξήγησαν ότι στο πρώτο, υπάρχουν τουαλέτες, ντουζιέρες και εστιατόρια. Ενώ στο δεύτερο δεν υπάρχει καμία από αυτές τις πολυτέλειες και πρέπει εσύ να τα βγάλεις πέρα με τις όποιες ανάγκες σου. Η Μαριάννα μπερδεύτηκε για μια ακόμη φορά γιατί δεν κατάλαβε με ποιον από τους δύο τρόπους έχουν σκοπό οι γονείς της να πάνε διακοπές. Της είπαν να διαλέξει εκείνη αυτό που της ακουγόταν καλύτερο. Η Μαριάννα διάλεξε το δεύτερο κι έτσι άρχισαν να οργανώνονται αγοράζοντας σκηνή και όλα τα εφόδια. Δεν το περίμενε, αλλά ήταν πολύ ενθουσιασμένη με την επιλογή της. Θα ήταν μια καινούρια εμπειρία!

Σ (Τίτλος – 1η πρόταση)

Ποιο είναι το θέμα του κειμένου;

Κ

Ποιος; _____

Πού; _____

Πότε; _____

Γεγονός; _____

Αποτελέσματα: _____

Α (Ερωτήσεις μέσα από το κείμενο)

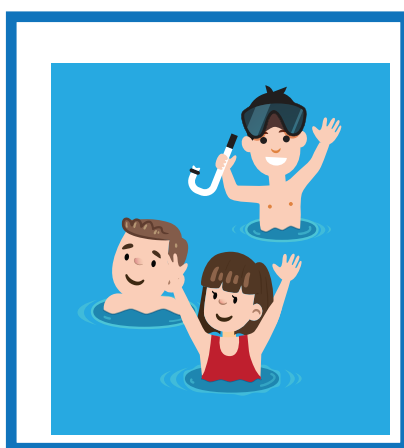
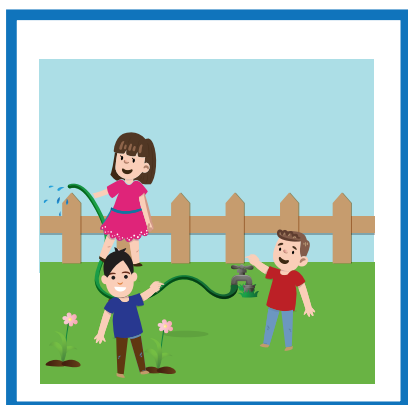
• Πού πρότειναν να πάνε;

• Πόσα είδη αναφέρουν;

• Τι είναι το ελεύθερο κάμπινγκ;

Αναγνωστική κατανόηση

1) Βρες την κάθε κατάσταση με τους ίδιους ήρωες.

- Ο Κώστας, η Ευρυδίκη και ο Ορφέας βρίσκονται σε εξωτερικό χώρο και υπάρχει νερό. Παίζουν χαρούμενοι με το νερό ενώ πριν ήταν βρεγμένοι.
- Ο Κώστας, η Ευρυδίκη και ο Ορφέας βρίσκονται σε εξωτερικό χώρο και υπάρχει νερό. Παίζουν χαρούμενοι και προσπαθούν να αποφύγουν να πέσουν μέσα στο νερό.
- Ο Κώστας, η Ευρυδίκη και ο Ορφέας βρίσκονται σε εξωτερικό χώρο και υπάρχει νερό. Παίζουν χαρούμενοι με το νερό ενώ πριν δεν ήταν βρεγμένοι.

2) Βρες τον καθένα.

1. Η Αγάπη βρίσκεται δίπλα στον Βαγγέλη και μακριά από τον Ηλία.
2. Ο Ηλίας βρίσκεται δίπλα από τη Μαρία και μακριά από τον Βαγγέλη.
3. Ο Βαγγέλης βρίσκεται μακριά από τη Μαρία και μακριά από τον Ηλία.
4. Η Μαρία φοράει ένα καπέλο.

ISBN: 978-618-83471-3-7

Το περιεχόμενο του e-book είναι αυθεντικό και πρωτότυπο, δημιουργημένο μέσα από την πρακτική εφαρμογή του.
Για την καλύτερη αξιοποίηση του πρωτότυπου εκπαιδευτικού υλικού, προτείνονται σεμιναριακά μαθήματα από τους συγγραφείς του βιβλίου.

«Εκ των γραμμάτων γεννάται η προκοπή με την οποίαν λάμπουν τα ελεύθερα έθνη»
Ρήγας Φεραίος